

Studentská vědecká konference: česko-slovenské kolo (Seč 20.–22. května 2008)

Kateřina Štátná, FF MU, Ústav religionistiky

Již sedmé česko-slovenské kolo Studentské vědecké konference (dále jen SVK) proběhlo ve dnech 20.–22. května v hotelu Delta poblíž Seče. Pořadatelství se tento rok ujali kolegové Štěpán Lisý a Miloš Mrázek z Katedry filozofie a religionistiky Filozofické fakulty Univerzity Pardubice. Kromě pardubických studentů a pedagogů přijeli do Seče také účastníci z Katedry porovnávací religionistiky Filozofické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě a Ústavu religionistiky Filozofické fakulty Masarykovy Univerzity v Brně.

Konference byla zahájena v podvečer 20. května. Úvodního slova se ujal Štěpán Lisý. Nejdříve vybídl jednotlivá pracoviště, aby se představila, a následně otevřel diskuzi o formě a průběhu SVK. Hovořilo se převážně o tom, zda zrušit či zachovat oponentské posudky a soutěžní charakter tohoto setkání. Ačkoliv někteří považovali posudky za příliš přísné a odrazující od aktivit nad rámec studentských povinností, převažovaly hlasy požadující zachování SVK v dosavadní podobě i s posudky.

Vzhledem k pokročilé denní době byl program pro tento den ukončen a pokračoval až druhý den od 9:00 prezentacemi studentů, kteří byli úspěšní ve fakultních kolech. Jako první vystoupili Petra Černá a Martin Lang (Brno) se svou prací *Představa posmrtného života u osob bez náboženského vyznání*, která se opírala o jejich vlastní terénní výzkum. V jeho rámci ukázali, že také pro osoby, které se nehlásí k žádné náboženské instituci, nemusí smrt představovat definitivní konec existence. Kupříkladu někteří z dotazovaných věří v převtělování, karmu či život na vyšší úrovni ve formě jakési energie. Potom následoval Martin Tribula (Bratislava) a jeho prezentace *Islám na vlnách pragmatismu: Porovnanie úlohy islámu v politike sýrskej strany Ba'ħ a libanonského Hizballáhu*. Martin Tribula poukázal na to, jak se proměňuje rétorika těchto skupin s ohledem na společenské krize a jak využívají islám k získání legitimacy. Upozornil na společné rysy u těchto jinak diametrálně odlišných skupin, což bylo publikem velmi pozitivně přijato. Katolickými tradicionalistickými proudy, které vznikly jako výraz nesouhlasu se závěry II. Vatikánského koncilu, se ve svém příspěvku zabývala Kristýna Obrdlíková (Pardubice). Velmi úsměvným byl rozsáhlý výčet vzdoropapežů, kteří vzešli z řad některých těchto hnutí. Poslední studentskou prací, která byla dopoledne představena, byla *Prejavy agrárneho kultu u Germánov: Význam mužskej mágie pre kult plodnosti* Barbory Čelkové (Bratislava). Ve své prezentaci se Barbora Čelková zabývala analýzou brakteátů z 5.–7. století a rolí ženské a mužské magie a rituální transsexuality.

V diskuzích, které následovaly každý příspěvek, se často hlásila o slovo Tatiana Podolinská (Bratislava). Ve svých připomínkách vyzdvihovala pozitiva dané práce, povzbuzovala soutěžící a vyzývala je k dalšímu a hlubšímu rozpracování, což mnozí jistě ocenili.

Dopolední program pokračoval prezentacemi studentských aktivit. Blanka Langerová a Petr Brožek (Pardubice) účastníky seznámil s projektem

Religionistického vzdělávacího centra, které se zaměřuje na vzdělávání pedagogů a snaží se tak o zkvalitnění výuky na základních a středních školách. Aleš Chalupa (Brno) představil studentský časopis *Sacra*. David Racek a Jakub Kusala (Pardubice) vysvětlili cíle svého projektu s názvem Religionistické poradenské centrum, na které se lidé skrze internet obracejí s dotazy z oblasti náboženské problematiky.

Odpolední blok pokračoval od 14:00 *Slepými uličkami religionistiky*, které prozkoumával Jan Blaško (Brno). Během své prezentace se zabýval problémy, jakými jsou terminologie, koncept náboženství apod. Některé z těchto otázek by podle něj mohly být vyřešeny skrze kognitivní přístup. V reakci na jeho příspěvek se rozpoutala diskuze o aplikaci tohoto přístupu a jeho možných úskalích. Určité rozpaky v účastnících vzbudil Vít Ronovský (Pardubice) se svou prezentací *Křesťanství a evoluční teorie: Inteligentní design z hlediska metodologie vědy*. Jelikož inteligentní design chápe sám sebe jako vědeckou teorii, kladl Vít Ronovský otázku, za jakých okolností by k tomu mohlo dojít k uznání jeho vědeckosti. Určitou cestou by podle něj byl posun od metodologie objektivitativy k metodologii vcítění, která by ale umožnila považovat za vědecké i četné náboženské mýty o stvoření. Bohužel se po tomto příspěvku nerozvinula další diskuze, takže pro mnohé zůstalo otázkou, k čemu by takový posun mohl sloužit. Práci *Mayský zverokruh a jeho sakrální význam pre mayskú kozmológiu* představil Jakub Špoták (Bratislava). Jeho rozbor mayského zverokruhu velmi dobře vizuálně znázorněn v prezentaci, avšak ti, kteří se v této tématice příliš neorientují, neměli možnost si výsledky bádání Jakuba Špotáka náležitě vychutnat. Zainteresovaní účastníci se však zdáli být velmi spokojeni, což se také odrazilo v diskusi i závěrečném hodnocení. Jako poslední představil svou metodologickou práci *Syntéza kognitivní vědy o náboženství a kognitivní archeologie* Rudolf Havelka (Brno). Jeho prezentaci značně zkomplikovala technika, která se doposud účastníkům sloužila bez větších problémů. Rudolf Havelka ale dokázal zachovat chladnou hlavu, technika byla přemožena a došlo i na šťastný konec.

Potom následovalo vyhodnocení. Organizátoři se s ohledem na diskusi, která proběhla o den dříve, rozhodli zachovat soutěžní charakter SVK, a tak vítěze volila odborná porota složená ze tří pedagogů (Štěpán Lisý, Roman Kečka, Dalibor Papoušek) a dvou studentů (Jitka Martínková, Radka Hoffmanová). Zároveň došlo k hlasování všech účastníků. Velmi příjemná byla shoda obou hodnocení, která vynesla na první místo brněnského studenta Rudolfa Havelku. Druhé místo obsadil Jakub Špoták (Bratislava). Třetí místo na základě rozhodnutí poroty získali Petra Černá a Martin Lang (Brno), kteří sdíleli třetí místo ve výsledcích všeobecného hlasování s Martinem Tribulou (Bratislava). Vítězové si odnesli kromě našeho uznání i zajímavé publikace z produkce zúčastněných pracovišť, které jim jistě pomůžou v dalším studiu.

Po večeri byli účastníci obeznámeni s nejzajímavějšími místy a kmeny jižní Etiopie, údolím Omo a iniciačním obřadem Hamarů skrze videoprojekci P. Kubové (Pardubice). Část brněnských studentů a pedagogů se rozhodla místo sledování projekce prozkoumat nedalekou zříceninu hradu Oheb. Vysilující výstup po lesní stezce, která byla dobrodružnější alternativou k cestě s modrým značením, byl oceněn krásným výhledem a všichni se vrátili v pořádku, i když byli vzhledem k pokročilé denní době považováni za ztracené. Večer pak neoficiálně pokračoval

v prostorách hotelu, kde mnohým účastníkům učaroval herní automat simulující jízdu na motorce. Mladí religionisté se v duchu rčení, kdo si hraje, nezlobí, oddávali své motoristické vášni, dokud kolem desáté hodiny nepřipravili všechny hotelové hosty o jejich pětikoruny. Poté se závodníci vrátili se k religionistickým a jiným debatám, což mnohým vydrželo až do časných ranních hodin.

Ve čtvrtek 22. května už neprobíhal žádný program. Znavení účastníci byli po snídani dopraveni autobusem do Pardubic a vyrazili ke svým domovům. SVK se vydařila a účastníkům umožnila lépe se poznat, navázat kontakty a seznámit se s činností ostatních religionistických pracovišť. Pořadatelství příští SVK připadlo Bratislavě. Doufejme, že se své role zhostí minimálně tak dobře, jako jejich pardubičtí kolegové.